

Logopeden och arbetsterapeuten har ordet

Logoped Eva Svensson

Arbetsterapeut Jeanette Persson

Vi kommer från

- Hjärnskadecenter

Vi ska prata om

- Självträning vid afasi

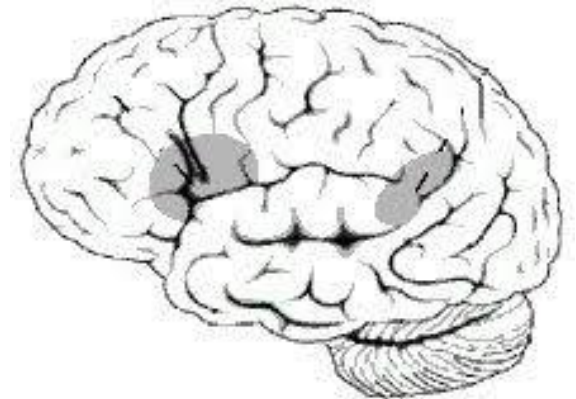

- Hjälpmedel som compensation i vardagen

Afasi

- Afasi – språkstörning efter förvärvad hjärnskada, kopplad till hjärnans språkområden
- Orsaker: stroke, trauman, tumörer
- 12 000 varje år

Personer med afasi

- Är fortfarande intelligenta
- Vet vad de vill
- Är kompetenta vuxna
- Kan ta egna beslut

Självträning vid afasi

- Vad är träning?

Man vill bli bättre på något

Man vill behålla den förmåga man har

Man vill inte bli sämre

Självträning vid afasi

- Träna varierat
- All träning räknas
- Träna i vardagen
- Träning ska vara roligt
- Den bästa träningen är den som blir av
- Viktigt med återhämtning

Träna med mål

- Ha ett tydligt mål
 - Jag tränar på att skriva för att...
 - Jag tränar på att läsa för att...

- Exempel:
 - Jag ska skriva ett inlägg i en Facebook-grupp där jag är medlem.
 - Jag ska läsa en saga för mina barnbarn

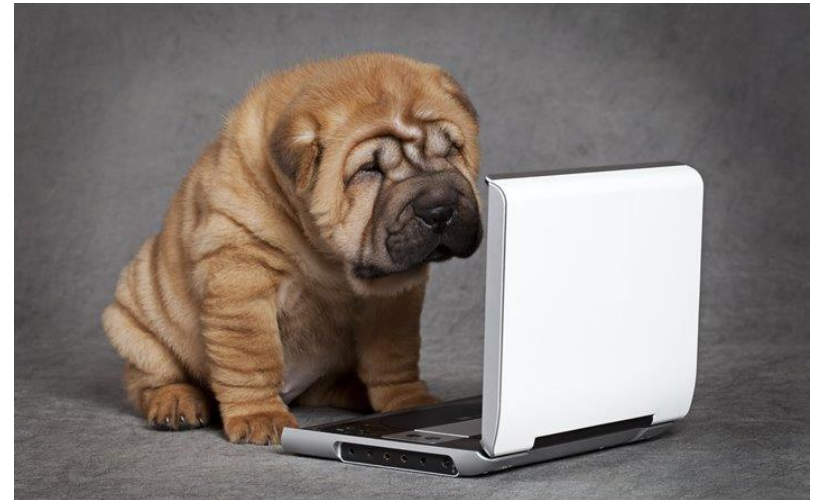
Vad kan man träna själv?

- Hos logopeden får du behandling. Be om uppgifter att träna på till nästa gång. Spara uppgifterna så att du kan träna många gånger
- Träning vid dator
- Träning på surfplatta – olika appar
- Träna i vardagen och våga göra fel
- Berätta för personer i din närhet att du tränar och be om hjälp

Hjärnskadecenter

Träna själv – tips på hemsidor

- Träna upp gamla skolkunskaper
 - <http://www.webbmagistern.se/>
- Svenska, ordkunskap, förståelse
 - <http://www.digitalasparet.se/>
- Träna gratis på internet
 - <http://www.elevspel.se/>
- Gratis spel (vissa lite barnsliga, men pröva ändå)
 - <http://www.papunet.net/>
- Lyssna och säg efter
 - <http://lexin.nada.kth.se/lang/bildteman/>

Träna själv – tips på appar

- Appar – leta upp bra appar på **appsok.se**, **pappasappar.se**
- Appar (vissa kostar och alla finns inte för alla surfplattor)
 - **Bitsboard** (nästan som "gamla Lexia")
 - **Kors och tvärs** (korsord)
 - **ASL skrivbok** (ordbehandlare med talsyntes)
 - **Ordens magi** (ljuda bokstäver till ord)
 - **Alfavux** (stava ord) film på Youtube:
<https://www.youtube.com/watch?v=9eHuGIgJVos>
 - **Ordcupen** (ungefär som "hänga gubbe")
 - **Ord i fokus** (träning av ordförråd)
 - **Form i fokus** (träning av grammatik)
 - **Speciella ord** (träna ord med bilder och ljud)

Kommunikativt stöd

- Fotoalbum/kalender/bildberättelse
- Rita och prata
- Skriva
- Kommunikationspass

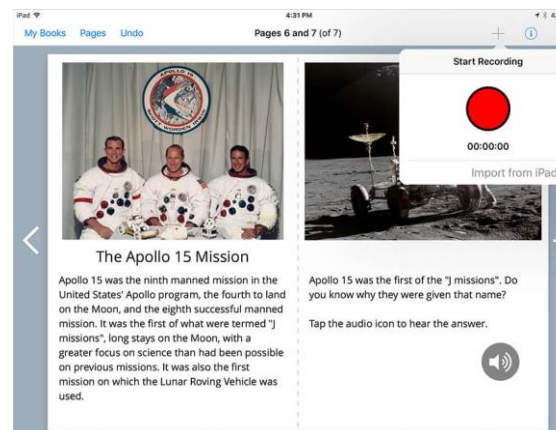
Fotoalbum/kalender/bildberättelse

- Fotokalendern

Film på Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=EgRxCYgPoXg>

- Book Creator

- Story Creator

Rita och prata

- Rita kan man göra i många olika ritappar t ex appen **Ritplatta**.
- Att kombinera rita och prata kan man göra i en app som heter **Ritprata**. Kräver förberedelser, där man skapar sitt "ritprat" till en berättelse.

Skriva och få det uppläst

- **Speak IT** – Spara meddelanden, talsyntes.
- **Predictable** – dyr men bra app, som en logoped kan förskriva

Kommunikationspass

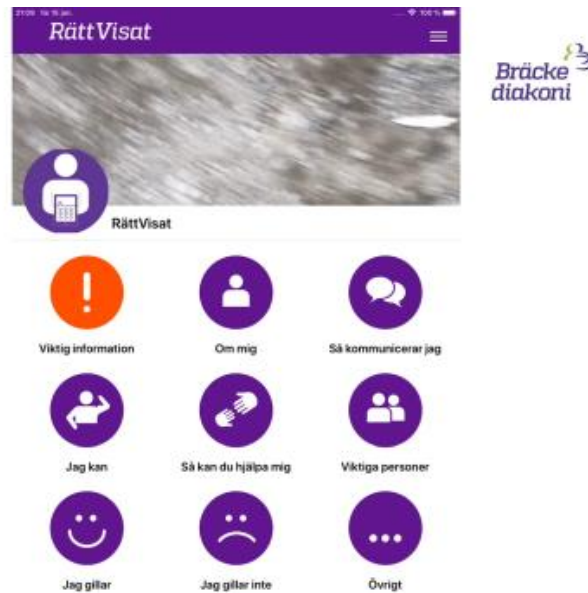
- En liten bok som innehåller information om dig och hur du vill bli bemött och hur du kommunicerar

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PRESENTATION AV MIG.....	SID 1
MITT KOMMUNIKATIONSPASS.....	SID 3
VIKTIGT ATT VETA OM MIG!.....	SID 4
VIKTIGA PERSONER I MITT LIV	
MIN FAMILJ.....	SID 5
HEMMA HOS MIG.....	SID 6
MITT KOMMUNIKATIONSSYSTEM DU BEHÖVER VETA ATT.....	SID 7
DU PRATAR BÄST MED MIG.....	SID 8
JAG PRATAR BÄST MED DIG.....	SID 9
ETT MISSFÖRSTÅND KAN IBLAND REDAS UT OM DU FRÅGAR.....	SID 10
JAG KAN RINGA OM DU HJÄLPER MIG.....	SID 11

Kommunikationspass

- **RättVisat** – app för digitalt Kommunikationspass

Hjälpmedel – vad är det?

Wikipedia 2008

JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRIL	MAY	JUNI
11 JAN 11:00	11 FEB 11:00	11 MAR 11:00	11 APR 11:00	11 MAY 11:00	11 JUN 11:00
12 JAN 11:00	12 FEB 11:00	12 MAR 11:00	12 APR 11:00	12 MAY 11:00	12 JUN 11:00
13 JAN 11:00	13 FEB 11:00	13 MAR 11:00	13 APR 11:00	13 MAY 11:00	13 JUN 11:00
14 JAN 11:00	14 FEB 11:00	14 MAR 11:00	14 APR 11:00	14 MAY 11:00	14 JUN 11:00
15 JAN 11:00	15 FEB 11:00	15 MAR 11:00	15 APR 11:00	15 MAY 11:00	15 JUN 11:00
16 JAN 11:00	16 FEB 11:00	16 MAR 11:00	16 APR 11:00	16 MAY 11:00	16 JUN 11:00
17 JAN 11:00	17 FEB 11:00	17 MAR 11:00	17 APR 11:00	17 MAY 11:00	17 JUN 11:00
18 JAN 11:00	18 FEB 11:00	18 MAR 11:00	18 APR 11:00	18 MAY 11:00	18 JUN 11:00
19 JAN 11:00	19 FEB 11:00	19 MAR 11:00	19 APR 11:00	19 MAY 11:00	19 JUN 11:00
20 JAN 11:00	20 FEB 11:00	20 MAR 11:00	20 APR 11:00	20 MAY 11:00	20 JUN 11:00
21 JAN 11:00	21 FEB 11:00	21 MAR 11:00	21 APR 11:00	21 MAY 11:00	21 JUN 11:00
22 JAN 11:00	22 FEB 11:00	22 MAR 11:00	22 APR 11:00	22 MAY 11:00	22 JUN 11:00
23 JAN 11:00	23 FEB 11:00	23 MAR 11:00	23 APR 11:00	23 MAY 11:00	23 JUN 11:00
24 JAN 11:00	24 FEB 11:00	24 MAR 11:00	24 APR 11:00	24 MAY 11:00	24 JUN 11:00
25 JAN 11:00	25 FEB 11:00	25 MAR 11:00	25 APR 11:00	25 MAY 11:00	25 JUN 11:00
26 JAN 11:00	26 FEB 11:00	26 MAR 11:00	26 APR 11:00	26 MAY 11:00	26 JUN 11:00
27 JAN 11:00	27 FEB 11:00	27 MAR 11:00	27 APR 11:00	27 MAY 11:00	27 JUN 11:00
28 JAN 11:00	28 FEB 11:00	28 MAR 11:00	28 APR 11:00	28 MAY 11:00	28 JUN 11:00
29 JAN 11:00	29 FEB 11:00	29 MAR 11:00	29 APR 11:00	29 MAY 11:00	29 JUN 11:00
30 JAN 11:00	30 FEB 11:00	30 MAR 11:00	30 APR 11:00	30 MAY 11:00	30 JUN 11:00
31 JAN 11:00	31 FEB 11:00	31 MAR 11:00	31 APR 11:00	31 MAY 11:00	31 JUN 11:00

Hjälpmedel – vad är det?

- Socialstyrelsens termbank definierar begreppet hjälpmedel för det dagliga livet på följande sätt:

Individuellt utprovad produkt som syftar till att bibehålla eller öka aktivitet, delaktighet eller självständighet genom att kompensera en funktionsnedsättning

Hjälpmedel – vad är det?

- Saker som hjälper mig att utföra eller klara något på **ett enklare sätt** än om jag inte använde hjälpmedlet.
- Saker som hjälper mig att utföra eller klara saker som **jag inte kan** om jag inte har tillgång till hjälpmedlet.

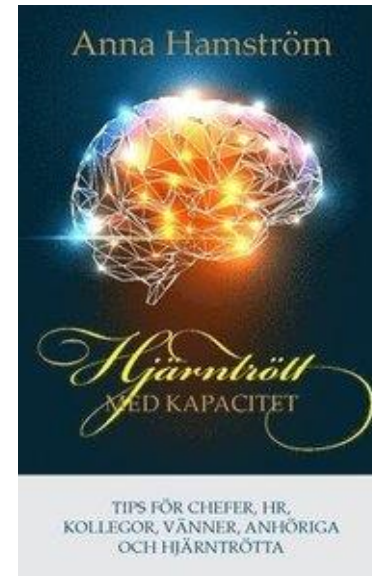
Hjärntrötthet – vad är det?

- Kallas också för mental trötthet och fatigue
- Kännetecknas av att man blir påtagligt trött redan efter måttlig mental aktivitet. Typiskt är också lång återhämtningstid.
- Går inte att bara skärpa sig för att orka

Hjärntrötthet – vad är det?

- Går inte att träna bort
- Viktigt att träna utifrån sin kapacitet och sina möjligheter
- Fundera över vad som är viktigt för mig att klara av och vad är ok att få hjälp med för att orka annat som är viktigare.

Hjärntrötthet Vill du läsa mer

När behövs ett hjälpmedel?

- För att **kompensera** för svårigheter
- För att **spara på energi** så att jag orkar göra det som är viktigt

Vad ska hjälpmedlet hjälpa till med?

- Stöd i vardagen för att:
 - Gå och handla
 - Läsa
 - Skriva
 - Laga mat
 - Komma ihåg viktiga saker

Vad ska hjälpmedlet hjälpa till med?

- Kompensation i vardagen för vad jag vill eller behöver klara

Kompensation i vardagen för vad jag vill eller behöver klara

- Vill kunna **koka kaffe** men det är svårt att räkna kaffemått.

Kompensation i vardagen för vad jag vill eller behöver klara

Vill kunna **värma lunch** men klarar ej att läsa instruktion på paketet

Koka ägg

Telefon

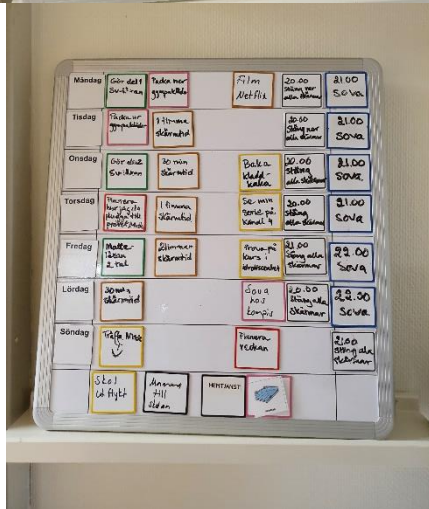
- Smartphone eller bara ringa
- Hur ser behovet ut?

Planering

- Almanacka
- Kulkalender
- Handi /Memoplanner
- Handlingslista

Planering för veckan som kommer

Planering

Kulkalender

Planering

Månadsöversikt /dagens datum

Memoday

[illegible]

Planering Handi /Memoplanner

<https://www.youtube.com/watch?v=3ImuH7GBNbo>

Reda ut häfte

<http://www.dart-gbg.org/>

Appen Matglad

<https://www.youtube.com/watch?v=ddBjHcwxGuo&feature=youtu.be>

Tack!

Eva Svensson, logoped, eva.m.svensson@sll.se

Jeanette Persson, arbetsterapeut, jeanette.persson@sll.se

www.habilitering.se